

Norges vassdrags- og energidirektorat/RME

nve@nve.no

Oslo 13.11.2019

Det vises til varsel den 29.10.2019 om at 111 nettselskaper får tvangsmulkt - Elhub.

Distriktsenergi har mottatt en rekke henvendelser fra nettselskap som stiller spørsmål ved de tilsendte tvangsmulktene fra NVE/RME. Reaksjonene er gjennomgående klare på at tvangsmulktene er unødvendige, konfliktskapende og krevende å forholde seg til. Med ansatte som gjennomgående har lagt mye arbeide i det å levere tilfredsstillende data til Elhub oppleves bøtene i tillegg frustrerende og urettferdige.

Fra Distriktsenergis side stiller vi oss bak medlemmenes frustrasjon og vil i tillegg bemerke at nettselskapene er antagelig av de mest regeltro bransjene vi har i Norge. Med disse bøtene til 111 selskaper er det vår oppfatning at disse må mer ses på som en systemfeil enn et uttrykk for at enkeltelskaper ikke gjør jobben sin. Distriktsenergi har heller ingen tro på at tvangsmulktene innebærer en endring i adferd hos selskapene, som skal ligge i bunn for å benytte tvangsbøter som dette. Det følger også av NVEs retningslinjer for å benytte dette sterke virkemiddelet at formålet må være en endring i adferd.

Det er også slik at våre tilbakemeldinger forteller oss om usikkerhet mht gjeldende regler, manglede tilbakemeldinger fra NVE/RME, manglende tiltro til at bøtene er korrekte og ikke minst en begrenset mulighet til å faktisk sjekke i ettertid om bøtene er nettopp det. I den anledning bemerkes det at Distriktsenergi har tatt en rekke telefoner til NVE/RME's ansatte, til Elhuben og til selskapene og svarene vi får varierer fra gang til gang. Hvem har egentlig kontroll på dette? Likevel velger NVE/RME å utstede bøter til 111 selskaper.

Vi ønsker også bemerke at NVE/RME gjennom denne bøtepraksis, slik vi ser det, undergraver sin autoritet og myndighet i forhold til bransjen. Det er heller ingen tvil om at bøtene innebærer at nettselskapenes og kraftbransjens omdømme blir dårligere, og det helt unødvendig.

Det stilles også spørsmål ved at informasjonen rundt tvangsmulkt ikke ble kvalitetssikret med nettselskapene før det ble publisert offentlig. Det er heller ikke vist til klagemuligheter i følgebrevet så vidt vi vet i Distriktsenergi.

Slik Distriktsenergi ser det, bør det også tas opp til vurdering om kravene som stilles til nøyaktighet i datahåndteringen i månedene som danner grunnlaget for tvangsbøtene er satt for høyt i denne tidlige fasen av Elhubprosjektet.

Det er Distriktsenergis klare oppfatning at NVE/RME bør droppe tvangsmulktene og tilbakebetale bøtene til de selskapene som har betalt disse. Uansett ber vi innstendig om at NVE/RME dropper praksisen med bruk av tvangsmulkt i dette regelkaoset inntil bransjen har fått rimelig tid til å tilpasse seg de regelendringer en står midt oppe i nå.

Dessuten stilles det et stort spørsmålstegn med hjemmelsgrunnlaget for bøtene basert på dataene fra Elhuben. NVE/RME vet at disse kan inneholde feil. Bevisgrunnlaget er flyttet til selskapene gjennom at det bes om ekstra rapportering til NVE/RME gjennom et nyhetsbrev datert den 5.2.2019. Etter vår oppfatning må det være NVE selv som må ha kontroll på at bøtegrunnlaget er riktig og ikke selskapene når det skal utstedes bøter. Noe annet er å snu bevisbyrden i et vedtak som anses tyngende for selskapene. Tyngende vedtak skjerper kravet til hjemmelen.

Til prosessen:

Slik vi har forstått det ble det sendt ut varsel om tvangsmulkt 7. januar 2019, før Elhuben var i drift. Det er et generelt og likelydende varsel til alle selskapene om at dersom de ikke leverer data i tråd med visse krav, så vanker det bøter.

Deretter kom det fra flere selskaper klage på varselet med blant annet den begrunnelse at

- selskapene sto i kø hos systemleverandørene. Det var ikke mulig i en periode å få hjelp av den systemleverandøren selskapene hadde en relasjon til.
- og at det var forhold i datagrunnlaget som kunne være feil grunnet forhold utenfor deres kontroll. Dette kunne være avslåtte brytere, AMS målere uten kommunikasjonsenhet eller utfordringer med signaler.
- det ble også lagt vekt på at kvalitetskravene i startfasen på et helt nytt system for en hel bransje ble kravene satt for strengt.

For Distriktsenergi reiser ovennevnte en del spørsmål vi ønsker å få avklart fra NVE/RME.

Stemmer det at selskapene som klaget på vedtakene ikke har fått svar fra NVE/RME på disse konkrete spørsmålene og innsigelsene på varselet om tvangsmulktene, når NVE/RME nå i oktober 2019 bestemmer seg for å sende ut tvangsmulkt til 111 selskaper?

Til Distriktsenergi fortelles det at flere ikke har fått svar på sine spørsmål. Det er også reist spørsmål til NVE/RME med spørsmål om hva som konkret ligger til grunn for tvangsmulkt, uten at NVE/RME har svart på dette. «Siden NVE ikke har svart oss og gitt oss et grunnlag for tvangsmulkten vet vi ikke hva som var årsaken til at vi blir bøtelagt», blir vi fortalt.

Har NVE/RME som forutsatt trukket ut de dagene/timene der det er forhold utenfor selskapenes kontroll som er årsaken til feilen?

Våre erfaringer etter dialog med Elhuben tilsier at dette er vanskelig basert på de dataene som Elhuben leverer som grunnlag for bøtene. Vi har forstått det slik at feil i grunnlaget grunnet forhold utenfor selskapenes kontroll rapporteres til Elhuben gjennom forskjellige koder, men at dette ikke rapporteres tilsvarende til NVE fra Elhub. Hvilke krav til dokumentasjon stilles til nettselskapene for at NVE/RME skal hensynta selskapenes innspill i utmålingen av tvangsmulkten?

Er nyhetsmeldingen datert den 5.2.2019 der det refereres til tvangsmulkt for 123 nettselskaper og uenighet i datagrunnlaget, må rapportere til NVE kun er sendt ut som en nyhetsmelding?

Distriktsenergi får opplyst at det er en blanding av vedtak, forskriftskrav og nyhetsmeldinger som danner grunnlaget for hva selskapene skal forholde seg til når det gjelder regelutformingen og oppfølgingen av meldinger til Elhub. Det er derfor av interesse og få klarhet i om nevnte nyhetsbrev også er sendt direkte til hvert enkelt av selskapene som kunne få en eventuell bot, alternativt i hvilken form er denne informasjonen direkte formidlet til det enkelte nettselskap?

Nærmere om rapporteringen

Enkelte forhold som er utenfor nettselskapets kontroll og som skal hensyntas i oppfølgingen av datakvalitet og fakturering av tvangsmulkt rapporteres allerede til Elhub, gjennom for eksempel estimeringskode for strømutkobling (E005). Mener NVE/RME at nettselskapene for å unngå tvangsmulkt basert på feilaktig datagrunnlag må kjøre skyggeregnskap med sikte på parallellrapportering til NVE/RME?

Slik vi ser det må det være tilstrekkelig at selskapene har rapportert korrekt til Elhub, der det fremkommer hvilke forhold som ikke skal være gjenstand for bøtelegging. Det kan ikke gjøres til selskapenes problem at NVE/RME ikke kan lese grunnlaget fra Elhub tilstrekkelig for å gi riktige bøter. I motsatt fall må selskapene som nevnt kjøre skyggeregnskaper med sikte på rapportering også til NVE/RME. Det kan ikke være meningen og må være feil bruk av ressurser. Dessuten stilles det et stort spørsmålstegn med hjemmelsgrunnlaget for bøtene basert på dataene fra Elhuben. Vi har forstått det slik at NVE/RME vet at disse tidvis inneholder feil. Vi har også fått forelagt eksempler på at det ikke er overensstemmelse mellom Elhubs dokumentasjon og den faktiske utstedelsen for tvangsmulkt.

Derfor må vi stille spørsmål ved hvilke målinger/rapporter/dokumentasjon/vurderinger som faktisk ligger til grunn for tvangsmulkten. Vi ber NVE/RME om å svare på dette.

I Drammens tidende den 3. november uttaler Guro Grøtterud «vi har i utmålingen av mulkten tatt hensyn til relevante innspill. Avvikene er basert på kvalitetsmålinger av nettselskapenes innrapporterte måledata, som det er satt krav til i forskrift». Fra vår side stiller vi oss noe undrende til at denne uttalelsen stemmer med det som er redegjort for ovenfor.

Som nevnt innledningsvis vil vi anmode NVE/RME om å legge bort de utsendte krav til tvangsmulkt og vi ber innstendig om at NVE/RME har et adskillig bedre grunnlag om det vurderes en tilsvarende øvelse ved en senere anledning. Bøtene representerer dessverre alt annet enn et mål om en fungerende Elhub, der bransjen, Elhuben og NVE/RME trekker i samme retning.

Med vennlig hilsen

Distriktsenergi

Knut Lockert

daglig leder